

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.b.v. Consultatieronde Wpg
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

datum: 19-11-2021 e-mail: r.verhoef@debilt.nl bijlage: -
uw kenmerk: _ doorkiesnr.: 030 228 9 411 afdeling: Openbare Orde en Veiligheid
ons kenmerk: 324616 contactpersoon: R. Verhoef onderwerp: Consultatieronde wijziging Wpg

Geachte heer/mevrouw,

De Wet publieke gezondheid (Wpg) wordt gewijzigd waarmee een vergunning- en meldplicht voor het verrichten van handelingen met verwekkers van bepaalde infectieziekten mogelijk gemaakt wordt. Tevens worden er enkele andere wijzigingen van de Wpg doorgevoerd. Vanuit mijn gemeentelijke verantwoordelijkheid voor de openbare orde en de veiligheid, alsmede vanuit de wens om mijn inwoners te vertegenwoordigen maak ik gebruik van de consultatieronde om mijn zienswijze te geven op de aanstaande wijziging van de Wpg. Deze reactie is opgesteld tegen de achtergrond van een aantal incidenten dat binnen mijn gemeente heeft plaatsgevonden en waartegen onvoldoende kon worden opgetreden door het bevoegd gezag.

Voorgeschiedenis

Sinds het rioolwater onder het Antonie van Leeuwenhoekterrein in Bilthoven regelmatig wordt bemonsterd word ik helaas met regelmaat geïnformeerd dat er poliovirus(bestanddelen) gedetecteerd worden. Dit is een voor mij en mijn inwoners onwenselijke situatie. In bepaalde gevallen doet de IGJ melding bij de WHO, en in andere gevallen is dit niet nodig. In alle gevallen heb ik van IGJ begrepen dat de IGJ wel voldoende bevoegdheden en instrumentarium ter beschikking heeft om (vermeende) overtreders aan te spreken maar niet om hen passende maatregelen op te leggen.

Voorkomen van incidenten

Ondanks dat er volgens IGJ geen sprake is van risico voor de volksgezondheid, leiden de snel op elkaar volgende incidenten wel degelijk tot maatschappelijke onrust. Op grond daarvan is een nader wettelijk kader om deze incidenten te voorkomen zeer wenselijk. Ik ga er vanuit dat voorliggende wetgeving dergelijke incidenten zoals we hebben gezien in de toekomst (nagenoeg) gaat voorkomen.

Aandacht voor compliance

Eenzijds is er sprake van duidelijke afspraken en spelregels voor PEF's (Polio Essential Facilities). Anderzijds blijkt dat er geen mogelijkheden bestaan om, wanneer deze afspraken en spelregels niet nagekomen worden, deze af te dwingen danwel sancties op te leggen. Het is onwenselijk dat compliance ten aanzien van het werken met dergelijke ziekteverwekkers enkel op vrijwilligheid gebaseerd is.

Wettelijke restricties op het delen van informatie

Vanwege wettelijke restricties kan de IGJ, en ook niet in haar hoedanigheid als NAC (National Authority for Containment), geen informatie uit onderzoeksrapporten van instellingen delen met derden, ook niet als het om lokale overheden gaat. Dit geldt ook voor het delen van onderzoeksrapporten met andere bevoegde gezagen. Dit maakt het (theoretisch) mogelijk dat er bij IGJ wel kennis is over een PEF die bepaalde zaken mogelijk niet goed onder controle heeft maar dat deze kennis niet gedeeld kan worden met bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied die op basis van deze kennis een inspectie zou kunnen uitvoeren. Ik verzoek u het delen van dergelijke onderzoeksrapporten tussen instanties die óók verantwoordelijk zijn voor toezicht op deze bedrijven of de volksgezondheid te verankeren in de Wpg. In dergelijke situaties dient het belang van compliance en de volksgezondheid zwaarder te wegen dan het delen van bedrijfsgevoelige informatie. Ik verzoek u daarom ook deze omissie, die ten koste gaat van effectief toezicht en handhaving, al dan niet via de nieuwe Wpg weg te nemen.

Daarbij zou ik ook de afspraak willen maken dat direct belanghebbenden, zoals bijvoorbeeld de burgemeester, meer en beter geïnformeerd worden over de vervolgstappen na een incident. De burgemeester is vanuit zijn rol aanspreekpunt van inwoners en de gemeenteraad, in die positie is het belangrijk te beschikken over de juiste informatie. Het gaat hier bijvoorbeeld om sancties of aanvullende maatregelen die worden opgelegd of genomen na een incident.

Verwijderen en definiëren van herkomst van poliovirusmateriaal

In artikel 12b lid 1 staat: "Het is eenieder verboden om zonder vergunning van Onze Minister een infectieus agens van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen infectieziekte behorend tot groep A te bewerken, te gebruiken of anderszins te verwerken en met het oog op die doeleinden te bewaren. Het verbod betreft niet het vervoer van een dusdanig agens naar een vergunninghouder." Ik vraag uw aandacht om te borgen dat dit ook van toepassing is op het onschadelijk maken, het zich ontdoen van, het verwijderen en/of afvoeren van het infectieus agens.

Daarnaast is mij nog niet duidelijk of de vergunningsvoorwaarden waar de nieuwe Wpg op ziet ook van toepassing zijn wanneer er sprake is van onduidelijkheid over de herkomst van in het riool gedetecteerd poliovirusmateriaal. Dit kan namelijk afkomstig zijn uit een PEF, uit een werknemer en/of uit een bezoeker. Ik vraag u er voor te zorgen dat u of de nieuwe Wpg ook voorziet in situaties waarin de herkomst van poliovirusmateriaal niet ondubbelzinnig is of kan worden vastgesteld.

Overgangsregeling

In de memorie van toelichting spreekt u van een overgangsregeling. Een dergelijke overgangsregeling heeft tot gevolg dat een faciliteit zijn werkzaamheden mag voortzetten, indien deze binnen een nader bepaalde termijn na aanwijzing van het betreffende agens een aanvraag om een vergunning indient. De in Bilthoven gevestigde PEF's zijn allen op de hoogte van de WHO resolutie en de aanstaande wetswijziging. Tevens heeft een aantal, zo niet allen, reeds een convenant met IGJ gesloten. Dit maakt dat een overgangstermijn niet noodzakelijk is, ik verzoek u dit in de algemene maatregel van bestuur nader te specificeren zodat bedrijven die reeds gekend zijn in de voorgenomen wetswijziging niet onder de overgangsregeling vallen danwel dat deze overgangsregeling tot een minimum beperkt wordt.

Urgentie

U geeft aan dat het doel van de vergunningplicht is gelegen in bescherming van de volksgezondheid, door het risico op het vrijkomen van het infectieuze agens uit een faciliteit, bedoeld of onbedoeld, zo klein als mogelijk te maken. Ook ik hecht eraan dat er bij de bedrijven en instellingen in de gemeente De Bilt zo veilig als mogelijk gewerkt wordt. In afwachting van de implementatie in de Wpg blijft het voor mij van belang dat de reeds genoemde incidenten niet meer plaats vinden, en al helemaal niet zonder dat daar ingrijpen vanuit de toezichthouder(s) mee gemoeid is. Derhalve vraag ik u de wijziging van de Wpg met urgentie te realiseren.

Nadere toelichting

Met deze brief ga ik er vanuit dat ik de noodzaak voor snelle invoering van effectieve wetgeving en

kennisdeling op dit vlak afdoende heb onderstreept. Ik hoop dat u het wetgevingstraject en de proces om tot kennisdeling te komen voortvarend doorloopt. Ik ben meer dan bereid voorliggende consultatiereactie in een persoonlijk gesprek toe te lichten.

Hoogachtend,

S.C.C.M. Potters
Burgemeester gemeente De Bilt

In cc aan:

- Provincie Utrecht
- GGD regio Utrecht
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied